

Metsien kestävä käyttö

Hallitusneuvottelut 5.5.2023

Metsäneuvos Erno Järvinen, MMM/LVO/MBY

erno.jarvinen@gov.fi @ErnoJarvinen

Kansallinen metsästrategia 2035

- KMS linjaa Suomen metsäpolitiikkaa
- KMS 2035 laadittiin vuoden 2022 aikana
- Uudistamisen ajureina kansainväliset ja kansalliset toimintaympäristömuutokset
- Strategia laadittiin asiantuntijayhteistyönä ja vuorovaikutteisena prosessina
- Tavoitteena sovittaa yhteen ihminen, talous ja ympäristö
- Kansallinen metsäneuvosto hyväksyi 14.12.2022 uudistuneen strategian, Valtioneuvoston periaatepäätökseksi vuoden 2023 aikana.
- Toimeenpano on strategian toteutumisen vuoksi nyt tärkeintä

KANSALLINEN STRATEGIAUNIVERSUMI

Hyvinvointivaltion
muutospaine, reilu ja
oikeudenmukainen siirtymä

MEGATRENDIT

Ilmastonmuutoksen
hillintä ja siihen
sopeutuminen

Turvallisuuden
uudelleenmäärittely

Globaalit politiikan
ja talouden jännitteet

Luonnonvarojen käytön murros,
yhteensovittamisen haaste

Energian
tuotannon ja
käytön murros

Biodiversiteetin
vähentyminen

KANSALLINEN METSÄSTRATEGIA 2035

Uudet ansaintatavat
luonnonvaroista

Vähemmästä
enemmän

Työkuulttuurin
murros

Johdonmukaiset
politiikat

Alustatalous,
massadata, tekoäly,
automatisaatio

Uudet materiaalit,
hyödykkeet ja
tuotantotavat
kiertotaloudessa

Kuluttajakäyttäytyminen,
arvot ja asenteet

MAHDOLLISTAJAT

Metsäneuvosto

- 32 jäsentä

Sparrausryhmät

- ideointi ja vaikutusten arviointi

Metsäneuvoston työvaliokunta

- 12 jäsentä

VALMISTELUSSA MUKANA OLEVAT RYHMÄT

Maakunnalliset metsäneuvostot

- 14 aluetta

Verkostot

- metsätalous ja metsäenergia
- kansainvälisen metsäpolitiikan yhteistyö
- biodiversiteetti
- metsätalouden koulutuksen kehittäminen

Laaja osallistuminen

- metsänomistajat
- asiantuntijat (metsä, teollisuus, teknologia)
- metsän eri käyttömuotojen edustajat
- metsäalan yrittäjät
- nuoret – nuorten metsäneuvosto
- kansalaiset
- päättäjät

Kansallinen metsästrategia 2035

KASVAVAA HYVINVOINTIA METSISTÄ JA METSILLE

Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla

Metsiin perustuva liiketoiminta
monipuolistuu ja kasvaa

Proaktiivinen ja tehokas yhteistyö
sekä vaikuttaminen EU- ja
kansainvälisissä prosesseissa tukevat
metsäalan toimintaedellytyksiä

Sujuva hallinto ja toimiva infra
luovat ennakoitavan ja kannustavan
toimintaympäristön

Toimivat markkinat turvaavat
raaka-aineiden ja palveluiden
saatavuuden

Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä

Metsien käyttö on tavoitteellista ja se
perustuu tietoon sekä metsän-
omistajien aktiivisiin päätöksiin

Aktiivinen ja monipuolistuva
metsänhoito lisää metsän kasvua ja
tukee ilmastonmuutoksen hillintää

Metsänomistajille ja toimijoille
suunnatut palvelut sekä kannusteet
tukevat aktiivista, kestävästä ja
monipuolista metsien käyttöä,
huomioiden maakunnalliset
erityispiirteet

Metsien tarjoamat ekosysteemi-
palvelut lisäävät ihmisten
hyvinvointia ja luovat uusia
ansaintamahdollisuuksia

Vahvistamme metsien elin- voimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä

Käännetään talouskäytössä olevien
metsien monimuotoisuuskehitys
elpymisuralle

Vahvistetaan metsien ilmasto-
kestävyyttä ja hallitaan tuhoriskejä

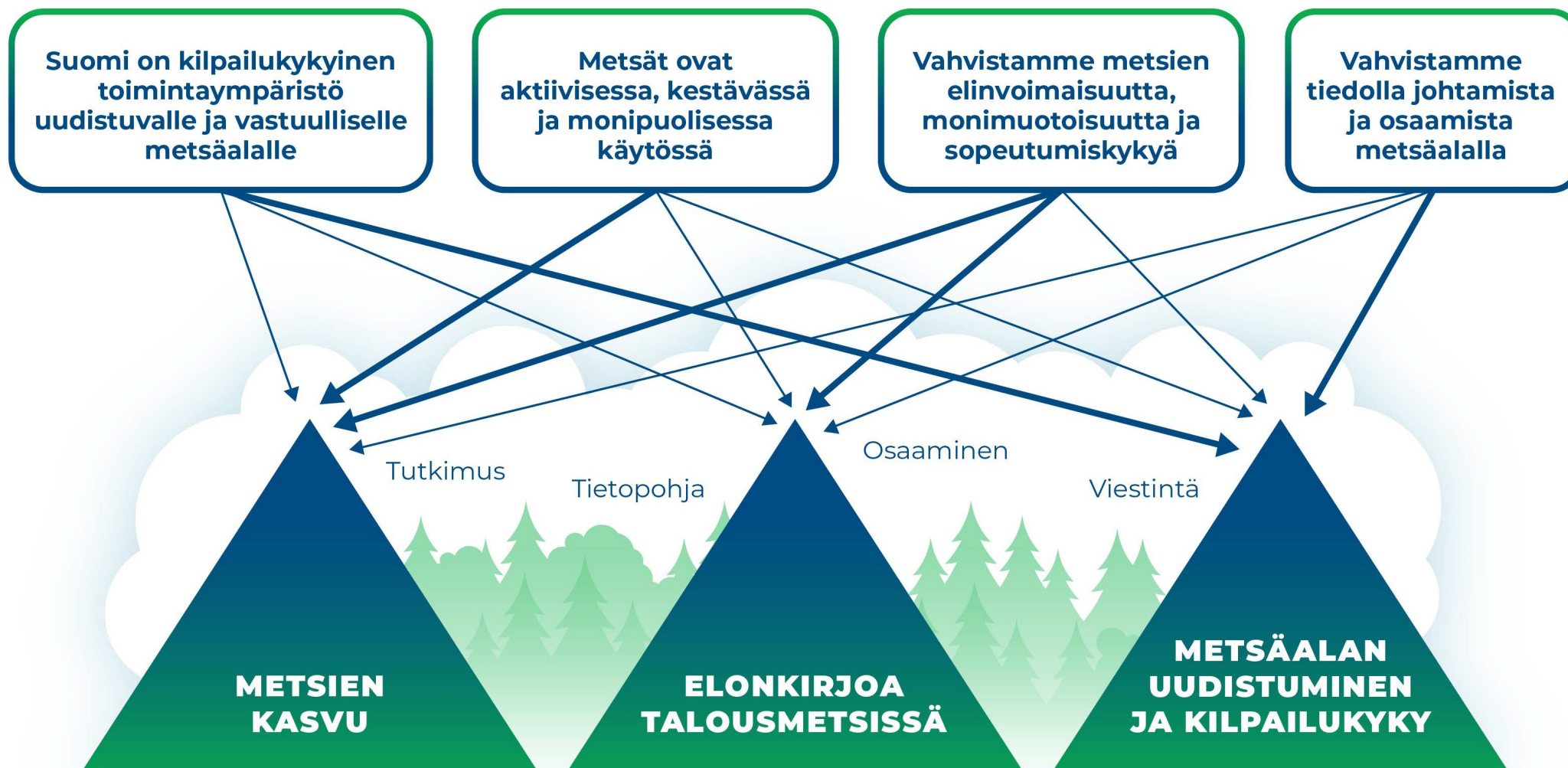
Hallitaan metsätalouden
aiheuttamia ympäristöriskejä

Vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla

Laadukas tutkimus, kehittyvä
paikkatieto ja tiedon käytettävyys
luovat vahvan tietopohjan
pääöksenteolle ja ennakkoinnille

Metsäalan osaaminen on
monipuolista, vastaa muuttuviin
tarpeisiin ja hakeutuminen metsä-
alan ammatteihin kasvaa

Viestintä ja vuorovaikutus lisäävät
metsien käytön, metsäympäristön
ja metsäkulttuurin ymmärrystä
yhteiskunnassa ja erityisesti
nuorten keskuudessa

Kansallinen metsästrategia 2035

Hankesalkku

Metsien kasvu

- Lisätään metsäpinta-alaa
- Toteutetaan metsänuudistaminen laadukkaasti ja viipymättä
- Hoidetaan nuoret metsät laadukkaasti ajallaan ja poistetaan hoitorästit
- Lisätään kasvua ja hiilensidontaa vastuullisella metsänlannoituksella
- Edistetään metsänjalostusta
- Ennakoidaan ja torjutaan metsätuhoja
- Parannetaan metsien saavutettavuutta ja kehitetään logistiikkaa
- Kehitetään hiilen varastoinnin keinoja

Elonkirjoa talousmetsissä

- Kehitetään monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusmalleja
- Vahvistetaan luonnonhoidon osaamista, suunnittelua ja käytäntöön vientiä
- Lisätään metsien rakennepiirteitä
- Edistetään metsien sekapuustoisuutta
- Otetaan käyttöön metsätalouden vesiensuojelumenetelmiä
- Edistetään suometsien ilmastokestävää hoitoa
- Kehitetään markkinaehtoisia toimintamalleja ja pelisääntöjä ympäristöhyötyjen turvaamiseen

Metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky

- Vahvistetaan ennakointityötä
- Hankitaan tietoa markkinoiden toimivuudesta
- Toteutetaan metsä- ja luontopalveluyrittäjyyden kasvuohjelma
- Kehitetään metsien virkistyskäytön ja luontomatkailun edellytyksiä
- Parannetaan paikkatietojen tarkkuutta, laatua ja saatavuutta
- Tuotetaan työkaluja metsänomistajille ja toimijoille tietopohjaiseen päätöksentekoon
- Hankitaan tietoa metsänomistajakunnasta ja kehitetään omistusrakenteita
- Herätetään kiinnostusta metsiin ja tehostetaan nuorisoviestintää
- Kehitetään metsäalan ja sen koulutuksen vetovoimaa ja reagointikykyä
- Lisätään kansainvälistä osaamista, yhteistyötä ja vaikuttamista
- Selvitetään metsäalan kädenjälki
- Varmistetaan innovoiva kehitystyö ja pitkäjänteinen metsäntutkimus

KMS2035 - Mitä uutta ja keskeistä?

- ✓ Yhteensovittava elinkeinostrategia
 - ✓ Vastuullinen hyvinvointitalous
 - ✓ Omavaraisuus ja huoltovarmuus
 - ✓ Ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen
 - ✓ Elinvoimaisuus ja monimuotoisuus
- ✓ Uudistuminen
- ✓ Ennakointi
- ✓ Tiivis, fokusoitu kasvustrategia

LUE LISÄÄ: mmm.fi/kms, [Kansallinen metsästrategia 2035](#)

Maa- ja metsätalousministeriö

Taustamateriaalia

Hiilinielujen tilannekuva ja skenaariot

Työryhmä on alustavasti arvioinut tilannekuvaa ja laatinut kehittämis ehdotuksia kansallisten ilmastotavoitteiden ja EU-velvoitteiden saavuttamiseksi

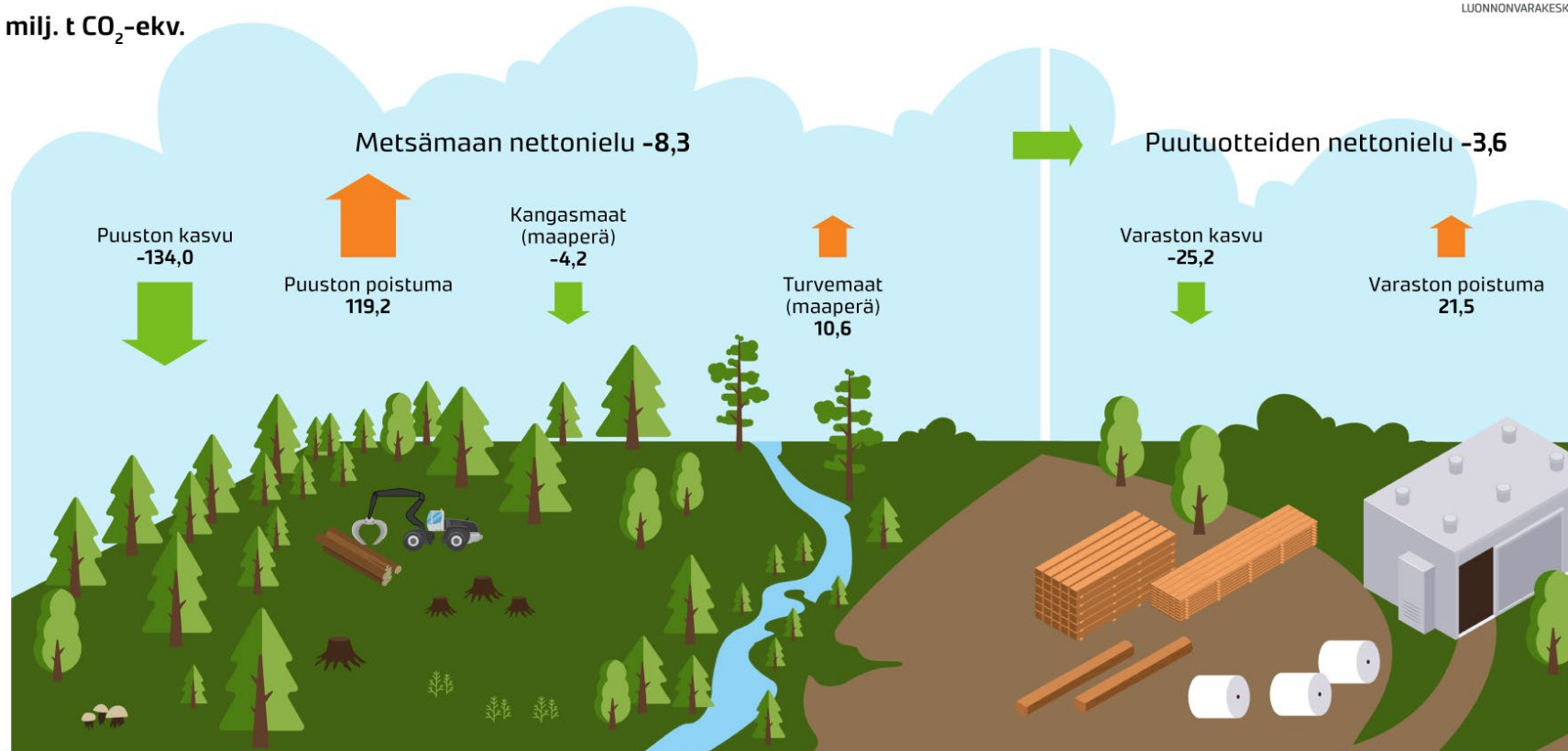
- Suomen maankäyttösektori on tuottanut vuodesta 1990 lähtien merkittävän nettonielun. Viimeisen kymmenen vuoden aikana tämän **nettonielun määrä on supistunut ja vuonna 2021 koko maankäyttösektori kääntyi ensimmäistä kertaa kokonaisuudessaan päästölähteeksi**. Metsien nettonielu on vähentynyt, mutta säilynyt edelleen nettonieluna
- Valtioneuvosto antoi **maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU)** selontekona eduskunnalle kesällä 2022. Suunnitelma laadittiin uudistetun ilmastolain mukaisesti ja siinä määriteltiin toimet, joilla tavoitellaan vähintään lisäistä 3 Mt CO₂-ekv. nettovaikutusta vuoteen 2035 mennessä.
- Suomen maankäyttösektorin muuttuneen tilanteen vuoksi tuli **tarve päivittää kehittämiskuvaa EU-velvoitteiden ja kansallisten ilmastotavoitteiden näkökulmasta sekä selvittää mahdollisia täydentäviä toimenpiteitä** käytettäväksi kevään 2023 hallitusneuvotteluiden yhteydessä.
- Vuoden 2022 aikana tilannekuva muuttui huomattavasti Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama metsäbiomassan tuonnin tyrehtymisen Venäjältä sekä Euroopan energiakriisin seurauksena. Lisäksi metsäsektorilla on pitkään ollut korkeasuhdanne, joka on johtanut metsien suuriin hakkuumääriin. Samanaikaisesti nettonielun pienentymiseen ovat vaikuttaneet metsien kasvun hidastuminen sekä turvemaiden maaperäpäästöjen laskentamenetelmän muutos.

Metsämaan ja puut tuotteiden kasvihuonekaasutase 2021

Metsämaan ja puut tuotteiden kasvihuonekaasutase 2021

milj. t CO₂-ekv.

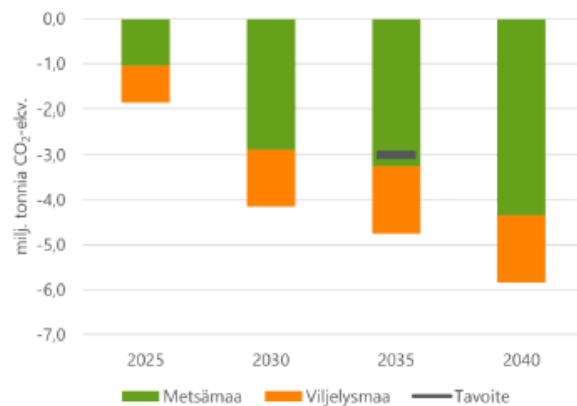

Arvio maankäyttösektorin kehityksestä vuoteen 2035 – tulevaisuuskuvaa tarkennetaan

Taulukko 6. LULUCF-sektorin päästöt päästöluokittain WEM- ja MISU-WAM-skenaarioissa, miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttonnia.

	2025		2030		2035		2040	
	WEM	WAM	WEM	WAM	WEM	WAM	WEM	WAM
Metsämaa	-29,17	-30,21	-23,71	-26,60	-24,85	-28,10	-21,92	-26,26
Viljelysmaa	7,47	6,65	7,58	6,32	7,61	6,11	7,67	6,17
Ruohikkoalueet	0,69	0,69	0,68	0,68	0,67	0,67	0,65	0,65
Kosteikot	1,75	1,75	1,28	1,28	1,13	1,13	0,90	0,90
Rakennettu maa	1,27	1,27	1,23	1,23	1,00	1,00	0,82	0,82
Puutuotteet	-3,22	-3,22	-3,92	-3,92	-3,56	-3,56	-2,82	-2,82
Yhteensä	-21,20	-23,07	-16,85	-21,01	-18,00	-22,74	-14,69	-20,54

Kuva 6. Maankäyttösektorin lisätoimien nettovaikutus verrattuna perusskenaarioon. Negatiiviset luvut tarkoittavat nielun kasvua tai päästöjen vähenemistä.

- Kansallinen ilmasto- ja energiapolitiikka valmistellaan yhtenäisillä skenaarioilla (ns. HII-Si-skenaariot)
- MISU:n perusuran mukainen (WEM) LULUCF-sektorin nettonielu 18,0 Mt CO₂ ekv. vuonna 2035.
- MISU:n lisätoimien kanssa nettonielu -22,7 Mt CO₂ ekv. vuonna 2035.
- Arvio MISU:n mukaisten toimenpiteiden tavoitellusta nettovaikutuksesta (vähintään 3 Mt CO₂ ekv. vuonna 2035) ei ole muuttunut.
- Taustatilanne muuttunut (mm. venäläisen puun tuonnin päättyminen, menetelmämuutokset): **Luke päivittää skenaarioita**, tavoiteaikataulu toukokuu 2023.
- **PEIKKO-hanke**: laajempi kansallisten skenaarioiden uudelleen arviointi, käynnistyy kevät/kesä 2023.

EU:n LULUCF- asetus; laskennallinen velvoite on vaikea saavuttaa

- EU:n LULUCF **velvoite koskee Suomen valtiota**, ei yksittäisiä kansalaisia tai yrityksiä.
- Suomen ei ole mahdollista saavuttaa laskennallista ylijäämää kaudella 2021–2025. **Selvityksen mukaan laskennallista alijäämää syntyisi 50–80 Mt CO₂ ekv.** edellyttäen, että maankäyttösektorin sisäiset joustot ovat käytettävissä, mutta yksiköiden siirtoja muilta jäsenvaltioilta tai taakanjakosektorin päästökiintiön pienentämistä ei oteta huomioon. Arvio tarkentuu vielä teknisten korjausten ja menetelmämuutosten jälkeen.
- **Kauden 2026–2030 osalta ei ole vielä tehty arvioita** maankäyttösektorin velvoitteiden saavuttamisesta.
- Maankäyttösektorin selvitys- ja valmistelutyöryhmä on arvioinut erilaisia toimintavaihtoehtoja sekä kuvannut **toimenpide-ehdotuksia**:
 1. Päivitetään Suomen metsien vertailutaso uusilla tiedoilla, jotta saamme päivitetyn tiedon alijäämän suuruudesta:
 2. Vahvistetaan nieluja ja vähennetään päästöjä (mm.: I&E strategia, KAISU, MISU, jne.)
 3. Varaudutaan hankkimaan yksiköitä muista jäsenmaista ainakin kaudella 2021–2025:
 4. Viestitään ja vaikutetaan EU-tasolla.
- Eri vaihtoehtojen taloudellisia vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida tarkkaan tässä vaiheessa. Nyt arvioitu maankäyttösektorin alijäämä on kuitenkin sen verran suuri, että vaihtoehdosta riippumatta sen kattamisen **vaikutukset Suomen taloudelle saatetaan laskea miljardeissa euroissa**. Tässä tilanteessa korostuu sen merkitys, että alijäämän kattamiseksi valitaan mahdollisimman kustannustehokkaita toimia.

Hiilinielut osana hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista

- **Uudistetussa ilmastolaissa** on asetettu määrälliset tavoitteet taakanjakosektorin ja päästökauppasektorin päästöjen vähentämiseksi. Nieluihin liittyy merkittäviä epävarmuuksia ja siksi niille ei ole laissa asetettu määrällistä tavoitteita. Lakiin on kirjattu tavoite, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Ilmastolaki koskee viranomaisia eikä kansalaisia tai yrityksiä.
- Muuttunut **hiilinielujen tilannekuva vaikuttanee 2020-luvulla**, eikä toistaiseksi ole uusia tarkempia arvioita mikä olisi maankäyttösektorin nettonielujen tilanne vuonna 2035.
- **Hiilineutraaliustavoite 2035 on mahdollista saavuttaa erilaisilla keinoilla:**
 - Tavoitteen saavuttaminen vaatii toimia kaikilla sektoreilla
 - Oleellista on fossiilisten päästöjen vähentäminen
 - Maankäyttösektorilla ilmastotavoitteiden saavuttamista edistetään maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpiteillä, niitä täydentäen ja tehostaen sekä soveltuvilla lisätoimenpiteillä
 - Nielujen kasvattaminen edellyttäne myös ns. teknologisten nielujen laajamittaista käyttöönottoa.

Jatkotoimet

- Muuttuneeseen tilanteeseen vastaaminen edellyttää **laaja-alaista ja johdonmukaista toimintatapaa sekä konkreettisten jatkotoimien viipymätöntä valmistelua ja toimeenpanoa**. Oleellista on käynnistää ilmastotoimien **seurannan ja skenaariotyön kehittämisen tiekartta**, jotta toteutettavien toimien ilmastovaikutus saadaan näkyviin..
- Työryhmässä on laadittu kootut ehdotukset **konkreettisiksi jatkotoimiksi**. Koreissa 1 ja 2 esitettyjen jatkotoimien mittaluokka ei ole vielä riittävä maankäyttösektorin arvioidun nettovajeen kattamiseksi.
- Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman pohjalta kehyksiin on tehty lisärahoitustarve ehdotus 50,6 milj. euroa vuosina 2024-2027. Näiden lisäksi työryhmätyön aikana tehty täydentäviä ja tarkentavia ehdotuksia korin 1 ja 2 toimenpiteiden osalta 163,2–259,2 milj. euroa vuosina 2024–2030.*
- Korissa 3 on esitetty toimia, jotka edellyttävät jatkoselvityksiä.
- Valmisteilla olevasta lakiesityksestä maankäytön muutosmaksuksi arvioidaan syntyvän mahdollisesti verotuottoja n. 30–40 milj €/v. Kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmien päivitysten arvioinnissa komissio tulee jatkossa kiinnittämään huomiota myös siihen, että asiaankuuluva osuus päästökauppatuloista ohjataan LULUCF-sektorin toimien rahoittamiseen.

* VM:n edustajat työryhmässä eivät ota kantaa esitettyihin lisärahoitustarpeisiin. Seuraava hallitus linjaa niistä osana valtiontalouden sopeuttamistarpeita.

Työryhmän ehdotukset jatkotoimiksi kolmessa korissa

- **Kori 1: Toimeenpannaan Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU) ja tehostetaan sitä edelleen maankäyttösektorille asetettujen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi**
 - Tämä ei vaadi, että varsinainen ilmastosuunnitelma laadittaisiin uudelleen. Osaan ilmastosuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen ei ole vielä rahoitusta.
- **Kori 2: Jatketaan jo vireillä olevia hankkeita sekä näiden edistyessä arvioidaan ja linjataan tarvittavat jatkotoimet**
 - Tällaisia on mm. maankäytön muutosmaksu, jatkotoimien määrittäminen metsälain ilmastoarvioinnin pohjalta, metsätalouden tukien kehittäminen sekä biomassan energiaverotuksen arviointi selvityksen pohjalta.
- **Kori 3: Työryhmän esitys jatkoselvityksistä, joita ennen ei voida tehdä johtopäätöksiä jatkotoimista.**
 - Tällaisia on mm. taloudellisten ohjauskeinojen (maksut ja tuet) kehittäminen, bioenergian hiilidioksidin talteenoton edistäminen, vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden sertifioitujen ilmastoyksiköiden rekisterin perustaminen ja hiilikorvausjärjestelmän perustaminen.

Hiilinielujen kehityskuvan yhteenveto

- Suomella on kunnianhimoiset ilmastotavoitteet kansainvälisesti, EU:ssa ja kansallisesti. Oleellista on fossiilisten päästöjen vähentäminen sekä päästöjen talteenotto ja uudelleenkäyttö (esim. BECCS). Ilmastokestäviin tuotanto- ja kulutustapoihin siirtyminen on tarpeen kaikilla toimialoilla ja yhteiskunnan osa-alueilla.
- Maa- ja metsätaloudessa ja muussa maankäytössä ilmastoasiat kytkeytyvät kestävän kehityksen kokonaisuuteen. Päästöt ja nielut ovat hajallaan erilaisissa luonnonympäristöissä ja niiden arviointeihin liittyy huomattavia epävarmuuksia.
- Maataloudessa päästöjen vähentäminen on hankalaa ilman, että vaikutettaisiin tuotantomääriin.
 - EU:n CAP ohjelman ja kansallisesti rahoitettavien toimien avulla voidaan vähentää esimerkiksi turvepeltojen päästöjä sekä eläinten ruuansulatuksesta syntyviä päästöjä.
- Metsät ovat keskeinen nettonielun tuottaja:
 - Metsätaloudessa oleellista on vahvistaa edelleen kestävän metsätalouden harjoittamista, vahvistaa metsien kasvua ja elinvoimaisuutta KMS:n mukaisesti. Samalla korvataan uusiutumattomien polttoaineiden ja raaka-aineiden käyttöä.
 - Metsien nettonielun määrä lyhyellä aikavälillä on riippuvainen metsien hakkuiden tasoista jotka määräytyvät maailmanmarkkinoiden sekä kotimaisen kysynnän mukaan. Näihin ei vaikuteta julkisen vallan toimilla.
 - Metsätaloudessa on mahdollista vaikuttaa toimintatapoihin nopeasti erilaisilla informaatiokeinoilla kuten esimerkiksi harvennusvoimakkuuksia lieventämällä tai metsien kiertoaikoihin lievästi pidentämällä.
- Oleellista on jatkaa Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan (MISUun) sisältyvien toimien täytäntöönpano, sekä niiden laajentaminen ja täydentäminen. Näin edesautetaan EU:n ja kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamista. Tämä edellyttää riittävää rahoitusta.

Biodiversiteettikysymysten näkymät

MMM edistää monimuotoisuushaasteiden ratkaisua - kokonaiskestävästi

- Tuemme maailmanlaajuisten (CBD) ja EU-tasojen monimuotoisuushaasteiden ratkaisemista. Tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttäminen 2030 mennessä.
- Samalla kuitenkin MMM:ssä olemme vastuussa kokonaishyvinvoinnista kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.
- Kansainväliset ja EU-tavoitteet toteutetaan kansallisen BD-strategian ja toimintaohjelman kautta.
- Valtaosa nykyisen ja todennäköisesti myös valmisteilla olevan kansallisen biodiversiteettistrategian tulevista tavoitteista ja toimenpiteistä linkittyy suoraan tai epäsuoraan MMM:n hallinnonalalle.
- Edistämme MMM:n hallinnonalalla luonnon monimuotoisuutta kestävän hoidon ja käytön toimenpitein ja edistämme luonnon monimuotoisuuden valtavirtaistamista kunkin sektorin omaan toimintaan. Tahtotila on vahva ylläpitää luonnon monimuotoisuutta, kestävää kasvua ja hyvinvointia sekä edistää luonnon kantokykyä.

Kunmingin-Montrealin biodiversiteettikehys

- YK:n luontokokouksessa sovittujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimia kaikilta sektoreilta.
- MMM:n näkökulmasta keskeistä on erityisesti:
 - Kestävä käyttö: lisätään maatalouden, vesiviljelyn, kalatalouden ja metsätalouden sektoreilla monimuotoisuutta edistäviä käytäntöjä
 - Vähennetään kasvinsuojeluaineiden riskejä ja ravinteiden pääsyä ympäristöön
 - Edistetään luonnonvaraisten lajien kestävää, turvallista ja laillista hyödyntämistä ja kauppaa
 - Torjutaan vieraslajeja hallitsemalla niiden leviämistä
 - Valtavirtaistetaan luonnon monimuotoisuuden edistäminen osaksi eri sektorien omaa toimintaa

Käynnissä oleva EU:n BD-strategian toimeenpanon valmistelu

- Osa EU:n Vihreän kasvun ohjelmaa (Green Deal): EU etukenossa vs. kv-valmistelu
- Suojelun ja ennallistamisen **EU-laajuiset** tavoitteet toteutetaan. Käynnissä:
 - EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanon **kansalliset sitoumukset**: suojelualueverkosto (Liite 1) ja suojelutaso (Liite 2)
 - Komission esitys **ennallistamisasetukseksi**
- EU-tavoitteet toteutetaan kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman sekä sitoumusten ja kansallisten ohjelmien (mm. METSO, Helmi) kautta; **edellyttävät riittävää resursointia**
 - Esim. luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien tilan parantaminen, ml. pitkän aikavälin tavoitteet (2040, 2050), mahdollisesti liitteen I luontotyytit ylittävät tavoitteet
 - Esim. vanhojen metsien tiukka suojelu ja turvemaiden ennallistaminen
 - Esim. luonnonläheisemmän metsänhoidon suositukset
 - Esim. virtavesielinympäristöjen ennallistaminen

MMM:n näkökulmia

- **MMM tarjoaa ratkaisuja** yhteiskunnan merkittäviin luonnon monimuotoisuuden haasteisiin
 - Toimintaympäristö on muuttunut, joten nyt MMM:n kannattaa ennakoivasti edistää luonnon monimuotoisuustyötä
 - **Elinkeino toiminnan hyväksyttävyys ja yritysten kilpailukyky vahvistuvat**, kun onnistumme toimenpiteissä
- **Edistämme valtavirtaistamista aktiivisesti** yhteistyössä ympäristöhallinnon ja MMM:n sektoreiden toimijoin kanssa, jotta voimme paremmin vaikuttaa toteutustapaan, ml. kokonaiskestävyys ja kestävä käyttö, sosiaalinen oikeudenmukaisuus, kustannustehokkuus
- **Edistämme kaikissa BD-asioissa** lähestymistapaa, että tavoitteet ja toimenpiteet pohjautuvat parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon
- **Pidämme tärkeänä**, että toimimme ja edistämme toimenpiteitä kannusteet edellä, niin MMM:ssä ja meidän hallinnonaloilla kuin myös koko VN:n tasolla: varaudutaan **riittäviin resursseihin**
 - Kokonaiskestävä ja valtavirtaistettu BD-toiminta vuoteen 2030 saakka edellyttää toimenpiteiden toteuttamista mm. MMM:ltä osalta lisää lainsäädäntötyötä, tutkimustarpeita, seurantarpeita. Konkreettisiin töihin, kuten ennallistamisen vahvistamiseen, tarvitaan julkista mutta myös muiden, ml. yksityisen sektorin resursseja.

BD-asioiden kehityskuvan yhteenveto

- Valtaosa Suomen luonnosta sijaitsee suojelualueiden ulkopuolella, siksi sinne kohdistuvat luonnon monimuotoisuuden toimenpiteet ovat erityisen tärkeitä luontokadon pysäyttämiseksi.
- Luonnon monimuotoisuuden parantaminen tulee perustua kustannustehokkuuteen ja se tulee valtavirtaistaa osaksi uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja hoitoa.
- Tavoitteiden saavuttamista pyritään nopeuttamaan ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen ja yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyöhön perustuen.
- Näin edistetään YK:n luontokokouksen hyväksymiä maailmanlaajuisia ja EU:n asettamia luonnon monimuotoisuustavoitteita sekä toteutetaan kansallisesti hyväksytyt tavoitteet.

Keinot

1. Toimitaan maa-, metsä-, kala- ja riistataloudessa luontokadon pysäyttämiseksi:

Toteutetaan Helmi-, METSO-, SOTKA-, NOUSU-, ja LUMO-ohjelmien tavoitteet ja turvataan niiden toteuttamiseen riittävät resurssit maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla sekä jatketaan ja laajennetaan ohjelmia vastaamaan uusia tarpeita.

2. Tehostetaan haitallisten vieraslajien torjuntaa:

Luontokadon pysäyttämiseksi kehitetään haitallisten vieraslajien torjuntaa koskevaa vieraslajilainsäädäntöä sekä vahvistetaan sitä tukevien hallintasuunnitelmien toteutusta, samalla edistään vuoteen 2030 tähtääviä YK:n luontokokouksessa hyväksyttyjä ja EU:n biodiversiteettistrategian mukaisia vieraslajitavoitteita. Haitalliset vieraslajit on yksi merkittävimmistä luonnon monimuotoisuuden uhkatekijöistä.

3. Kehitetään ja vahvistetaan talousmetsien aktiivista luonnonhoitoa:

Talousmetsien aktiivista luonnonhoitoa kehitetään ja vahvistetaan Kansallisen metsästrategian (KMS2035) mukaisesti parantamalla tietopohjaa, seurantaa, osaamista, suunnittelua ja käytäntöön vientiä. Metsät ovat Suomen yleisin elinympäristötyyppi ja valtaosa metsistämme sijaitsee suojelualueiden ulkopuolella. Siksi luontokadon pysäyttämiseksi on suojelun rinnalla olennaista kehittää ja vahvistaa talousmetsien aktiivista luonnonhoitoa.

Monimuotoisuusohjelmien toimeenpano tärkeää

- **Helmi: Heikentyneiden elinympäristöjen parantamisen ohjelma**

MMM:n ja YM:n yhteinen elinympäristöohjelma (2021-2030), jossa toteutetaan laajasti elinympäristöjen hoitotoimia, vahvistetaan Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvataan luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja. Ohjelma pyrkii edistämään elinympäristöjen laatua ja määrää sekä auttamaan satoja uhanalaisia lajeja sekä suurta osaa maamme uhanalaisista luontotyypeistä.

MMM:n rooli Helmi-ohjelmassa on hoitaa elinympäristöjä erityisesti metsä- ja maatalousalueilla, sekä niiden valuma-alueiden vesistöissä. Helmiohjelman toimia toteutetaan MMM:ssä mm. osana SOTKA- ja NOUSU-hankkeita.

- **METSO Metsiensuojelua ja -luonnonhoitoa edistävää Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaa**

Jatketaan vuodesta 2026 alkaen valtioneuvostossa vuonna 2025 tehtävän periaatepäätöksen pohjalta. METSO-ohjelma arvioidaan ja päivitetään vuoden 2024 loppuun mennessä laajapohjaisessa työryhmässä. Ohjelman päivittämisessä huomioidaan myös Helmi-periaatepäätös, EU:n biodiversiteettistrategian kansalliset sitoumukset ja mahdollisen ennallistamisasetuksen mukaisen ennallistamissuunnitelman valmistelu.

Monimuotoisuusohjelmien toimeenpano tärkeää

- **NOUSU: Vaelluskalakantojen elinolosuhteiden parantamiseen keskittyvä NOUSU-ohjelma**

Ohjelma toteuttaa vesistöhankkeita, joilla edistetään vaelluskalojen kulkumahdollisuuksia virtavesissä. Ohjelmaa on rahoitettu kertaluonteisilla tulevaisuusinvestointeihin varatuilla määrärahoilla ja ohjelman jatkuminen edellyttää kokonaan uutta resursointia.

- **SOTKA; Sorsalintukantojen kohentamisen hanke**

Pyrkii pysäyttämään vesi- ja rantalintukantojen taantumaa laajalla keinovalikoimalla. Hankkeessa toteutetaan kosteikoiden ennallistamista suojelualueverkoston ulkopuolella, rakennetaan vapaaehtoista muutonaikaista levähdysalueverkostoa sekä torjutaan vieraspetoja arvokkailla lintuvesillä.

- **LUMO Maatalousluonnon monimuotoisuuteen keskittyvä Ruokaviraston LUMO-hanke**

Edistää käytännön tiedon ja tietoisuuden lisäämistä maatalous-toimijoiden keskuudessa. LUMO-hankkeen tavoitteena on maatalousluonnon monimuotoisuuden edistäminen ja vaaliminen tuottamalla viljelijöille, ELY-keskuksille, kunnille ja neuvoille ajankohtainen ja kohderyhmien käytännön työtä palveleva viestintäkokonaisuus aiheesta.

Maa- ja metsätalousministeriö